

M.A. (Part-I)
POLITICAL SCIENCE
Political Theory

Group – I (Paper – I) (OCT-16)

QP Code : **67335**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. :** (1) Attempt any **four** questions.
(2) All questions carry **equal** marks.

1. Assess the Marxist and neo-Marxist theories of the state.
2. Discuss the theories of political obligation.
3. Explain in detail politics of 'identity' and 'ethnicity'.
4. "Civil society refers to the area of collective action around shared interest".
Comment.
5. Discuss the different forms of representation and participation in a democracy.
6. Explain the ideology of socialism and its types.
7. Evaluate the contemporary debates in multiculturalism.
8. Write short notes on any **two** of the following :-
 - (a) Normative approach
 - (b) Liberal theory of citizenship
 - (c) Communitarianism
 - (d) Alternate models of development

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
 (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. राज्याविषयीच्या मार्क्सवादी व नवमार्क्सवादी सिद्धांताचे परीक्षण करा.
२. राजकीय आज्ञापालनाच्या विविध सिद्धांतावर चर्चा करा.
३. अस्मिता आणि वांशिकता या संकल्पनांवर विस्तृत भाष्य करा.
४. “सामायिक हितसंबंधांसाठी केली जाणारी सामुहिक कृती म्हणजे नागरी समाज” भाष्य करा.
५. लोकशाहीतील प्रतिनिधित्व व सहभागाच्या विविध प्रकारांची विस्तृत माहिती द्या.
६. समाजवादाचा सिद्धांत व त्याचे विविध प्रकार यांची माहिती द्या.
७. बहुसांस्कृतिकता वादाविषयीचा सद्यकालीन वादाचे परीक्षण करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
 - (अ) मुल्याधारीत दृष्टीकोन
 - (ब) नागरीकत्वाचा उदारमतवादी सिद्धांत
 - (क) समुदायवाद
 - (ड) विकासाची पर्यायी प्रारूपे

M.A. (Part-I)
POLITICAL SCIENCE
Selected Issues and Themes in
Indian Politics

Group – I (Paper – II) (OCT-16)

QP Code : **67417**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any four questions.
(2) All questions carry equal marks.

1. What is difference between fundamental rights and fundamental duties ? Discuss it with suitable examples.
 2. Discuss the various sources of Indian constitution.
 3. Critically examine the role of regional parties in Indian Politics.
 4. Do you think coalition government is not good for development? Give reasons for your arguments.
 5. Critically evaluate the impact of economic reforms on Indian politics.
 6. Discuss the caste, Religion and language as problem in nation building.
 7. Discuss the various threats to the national security.
 8. Discuss the importance of political parties in democratic system.
-

[TURN OVER

SF-Con.5469-16.

QP Code : 67417

2

(मराठी रूपांतर)

(3 तास)

(एकूण गुण : १००)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. मुलभूत हक्क आणि मुलभूत कर्तव्य यात फरक काय ते सांगून सुसंगत उदाहरणांसहित याची चर्चा करा.
२. भारतीय राज्यघटनेच्या वेगवेगळ्या ऊगमस्थानांची चर्चा करा.
३. भारतीय राजकारणात प्रादेशिक पक्षांच्या भूमिकेचे समीक्षणे परिक्षण करा.
४. आघाडी सरकारे विकासासाठी योग्य नाहीत असे तुम्हाला वाटते का? तुमच्या मताच्या समर्थनार्थ कारणे सांगा.
५. आर्थिक सुधारणांचा भारतीय राजकारणावर काय परिणाम झाला याचे समीक्षकपणे मुल्यमापन करा.
६. जात, धर्म आणि भाषा हे राष्ट्रबांधणीतील अडथळे आहेत याची चर्चा करा.
७. राष्ट्रीय सुरक्षिततेला असणाऱ्या वेगवेगळ्या धोक्यांची चर्चा करा.
८. लोकशाही पद्धतीमध्ये राजकीय पक्षांचे काय महत्त्व आहे याची चर्चा करा.

- N.B.:** i) Attempt any four questions
ii) Figures to the right indicate marks

- Q.1. Examine the objectives of foreign policy and discuss the determinants of foreign policy. 25
- Q.2. Critically analyse the role of pressure groups and media in shaping the foreign policy of a country with reference to India. 25
- Q.3. Discuss the role of nonalignment in India's foreign policy. Do you think nonalignment is still relevant? Explain. 25
- Q.4. Write a note on the role of India in strengthening SAARC. 25
- Q.5. Examine the possibilities of conflict and cooperation between India and China in the present context. 25
- Q.6. Discuss the factors shaping India-US relations in the post Cold War world. 25
- Q.7. Examine the post Cold War relations between India and Russia. 25
- Q.8. Write a note on any two: 25
- a) India and Europe
b) India and ASEAN
c) India's role in the UN
d) Liberalisation and Indian economy.

(मराठी रुपांतर)

सूचना: अ) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा

ब) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

- प्र.१. परराष्ट्र धोरणांच्या उद्दिष्टांचे परिक्षण करून परराष्ट्र धोरणांच्या निर्धारक घटकांची चर्चा करा. २५
- प्र.२. परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील दबाव गट आणि प्रसारमाध्यमांच्या भूमिकेचे भारताच्या संदर्भात टीकात्मक विश्लेषण करा. २५
- प्र.३. भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील अलिप्ततावादाच्या भूमिकेची चर्चा करा. अलिप्ततावादाचे धोरण हे आजही संयुक्तिक आहे असे तुम्हास वाटते का? स्पष्ट करा. २५
- प्र.४. सार्कला अधिक सक्षम बनविण्यातील भारताच्या भूमिकेवर टिप लिहा. २५
- प्र.५. सद्य स्थितीतील भारत आणि चीन मधील संघर्ष आणि सहकार्याच्या शक्यतेचे परिक्षण करा. २५
- प्र.६. भारत आणि अमेरिकेतील शीतयुद्धोत्तर संबंध निर्धारित करणाऱ्या घटकांचे परिक्षण करा. २५
- प्र.७. शीतयुद्धोत्तर भारत आणि रशिया यांच्यातील संबंधांचे परिक्षण करा. २५
- प्र.८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन). २५
- अ) भारत आणि युरोप
ब) भारत आणि आसियान (ASEAN)
क) संयुक्तराष्ट्रांमधील भारताची भूमिका
ड) उदारीकरण आणि भारताची अर्थव्यवस्था.

M.A. (Part-I)
POLITICAL SCIENCE
Modern Indian Political Thought
Group – E (Paper – II) (OCT-16)

QP Code : 67719

Total Marks: 100

N.B. (सूचना)

- 1) All questions carry equal marks.
१) सर्व प्रश्नांचे गुण समान आहेत.
- 2) Attempt any four questions.
२) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

Q.1	Discuss the social and economic background of the renaissance in India.
भारतातील प्रबोधनाच्या सामाजिक आणि आर्थिक पार्श्वभूमीची चर्चा करा.	25
Q.2	Explain Mahatma Phule's view on equality.
महात्मा फुलेची समतेबद्दलची मते स्पष्ट करा.	25
Q.3	Evaluate M.G. Ranade's views on liberalism.
म. गो. रानडेची उदारमतवादाविषयक मते स्पष्ट करा.	25
Q.4	Critically evaluate B. G. Tilak's view on Swaraj.
बा. गं. टिळकांच्या स्वराज्यविषयक मतांचे टीकात्मक परीक्षण करा.	25
Q.5	Elucidate on Mahatma Gandhi's ideas about non-violence.
महात्मा गांधीची अहिंसाविषयक मते स्पष्ट करा.	25
Q.6	Write a detailed note on Sarvodaya.
सर्वोदय या संकल्पनेवर तपशील भाष्य करा.	25
Q.7	Discuss Roy's New Humanism.
एम. एन. रॉय यांच्या नव मानवतावादाची चर्चा करा.	25
Q.8	Write short notes on any two. (किन्ही दोहोंवर टीप लिहा.)
1. Social thoughts of Raja Ram Mohan Roy
१. राजा राममोहन रॉय यांचे सामाजिक विचार
2. Gokhale's views on political liberalism
२. गो. कृ. गोखलेंचे राजकीय उदारमतवादावरील विचार
3. Muslim Communalism
३. मुस्लिम जमातवाद
४. Thoughts of Ram Manohar Lohiya
४. राममनोहर लोहियांचे विचार	25

SF-Con. 6300-16.